

Spørreliste nr. 154

KLESPLAGG, SMYKKER, FRISYRE

I denne spørrelisten vil vi gjerne vite noe om spesielle klesplagg, smykker, frisyre m. m. (Skotøy kommer til å få en egen liste!) Liksom den forrige spørrelisten om klær, nr. 152, er denne listen krevende. Vi legger ved det samme klargjørende brevet, datert 22.5.89, som ble sendt ut med liste nr. 152. Det er mulig at du allerede har skrevet om enkelte av plaggene vi her spør om. Hopp i så fall bare over spørsmålet.

Vi vil gjerne ha tegninger, og har du foto av uvanlige plagg tar vi gjerne imot det også. Les gjennom hele spørrelisten før du begynner å skrive.

Fortell hva du har/har hatt av plaggene som er nevnt nedenfor. Når anskaffet du dem, når bruker/brukte du dem og når og hvorfor sluttet du eventuelt å bruke dem?

Vi vil også vite følgende når det gjelder plaggene:

- når ble de vanlige (omtrentlig årstall)?
- brukes de i dag?
- lå det "status" av noe slag i plagget da det kom?
- identifiseres brukeren med en viss gruppe?
- reagerte man i ditt miljø negativt på noen av plaggene da de kom (for eksempel langbukser for kvinner)?

Kvinner:

- nylonstrømper/silkestrømper
- strømpebukser
- bh, hofteholder
- langbukser/knickers
- "palestinaskjerf"
- batikkskjørt/skjorte, indiske kjoler og sjal
- matroskjole (både for småpiker og for voksne)
- "T-skjorte". Har du noen T-skjorter med motiv eller tekst på? Beskriv eller tegn opp! Når ble de anskaffet, og når bruker du dem?
- solbriller og paraply
- pyntebelter

Menn:

- nylonskjorte
- helsetrøye
- busserull – vi mener da bruk av busserull til "fint" – ikke som vanlig arbeidstøy
- slips – hvor mange slips har du, når bruker du dem?

- ”tversoversløyfe”, når bruker du det?
- solbriller, spaserstokk, paraply
- gamasjer/”puttis”
- belte med tollekniv – som del av vanlig påkledning
- bukseseler, ermholdere, strømpeholdere
- stive forstykker og løse mansjetter
- matrosdress (smågutter)
- ”T-skjorte”. Har du noen T-skjorter med motiv eller tekst på? Beskriv eller tegn opp! Når ble de anskaffet, og når bruker du dem?

Olabukser/dongeritøy

I våre dager er dette blitt moteplagg. Fortell om din erfaring med bruk av slike plagg som arbeidstøy, daglig antrekk og evt. festplagg. Har du olabukse/jeansskjørt? Når bruker du plagget? Er du opptatt av olabukse/jeans som ”merkevare”?

Drakt og dress

Hvor mange drakter (kvinner) – dresser (menn) har du i bruk i dag? Når brukes disse klærne? Beskriv dem. Hører det vest med til dressen? Har du tidligere brukt slike plagg mer enn i dag?

Regntøy

Hva har du av regntøy? Fortell også hva du hadde som barn, og evt. i yngre dager.

Treningsdrakt, badetøy

Fortell hva du har av treningsdrakter, joggedresser. Mange bruker i dag slikt tøy også utenom direkte trening. Fortell hva du har av den slags og når du bruker det. Har du spesielle antrekk til spesielle typer sport og friluftsliv? Fortell hva du har av badetøy (nevnt også badekåper, spesielle håndklær, stranddrakter og lignende). Tegn og fortell om badetøyet i din ungdom.

Bunad

Her vil vi at du skal fortelle om bunaden din hvis du har en. Anskaffelse/arv, anledninger da den er i bruk, tradisjoner i ditt miljø knyttet til bunadbruk både for kvinner og menn – forandringer over tid i bunadbruk, bunadbruk hos unge og eldre. Glem ikke å nevne tilbehør som sko, sølv, belter, lue, skaut, veske. Ved hvilke anledninger bruker du bunadens hodeplagg? Hvis du ikke bruker det – hva er grunnen?

Pelsverk

Fortell hva du har, når og hvordan du fikk det, når du bruker det, og hvordan du stiller og lagrer det. (Glem ikke stolaer, skinncaper, ”muffer”, løse krager og lignende. Pelsluer og pelshatter blir det spurt om på neste side.)

Snippkjole, smoking, sjakett

Er det/har det vært vanlig med slike plagg i ditt miljø? Når var det i bruk, hvem brukte det og ved hvilke anledninger. Fortell hva du selv eier av slike plagg – glem ikke ”tilbehøret” i form av knapper, lakksko, ”mavebelte” osv. Når og hvorfor ble plaggene anskaffet? Hvor ofte har du bruk for slike plagg i dag?

Hodeplagg

Menn:

Vi vil at du skal ramse opp alle de hodeplagg du har, og fortelle når de er i bruk (forskjellige typer hatt som skalk, flosshatt, filthatt; luer til sommer- og vinterbruk, sportsluer, baskere og caps, reklameluer og lignende).

Er det med årene blitt mindre vanlig for mannfolk å gå med hodeplagg til daglig? Hvorfor, tror du? Hvordan er det med deg?

Tar man av seg hatten/lua inne? Fortell om vanlig skikk i den sammenheng og om forandringer over tid. Hilser man til hatten? Hvordan var dette før?

Fortell om hvordan du skifter hodeplagg etter vær og temperatur. Hvor kaldt/varmt er det for at du skal skifte?

Kvinner:

Fortell om de hatter, luer og andre hodeplagg du har, og fortell når de er i bruk, og om dette har forandret seg over tid. Fortell om hatter til spesielle antrekk, om anskaffelse, om kjøpte og selvlagde hodeplagg til sommer- og vinterbruk og om bruk av slør, sorgflor, fjær og annen hattepynt. Tegn gjerne!

Beholder du hatt eller lue på deg inne i visse situasjoner?

Mange foretrekker skaut og tørklær som hodeplagg. Er det spesielle folk som bruker slike plagg? Har dette endret seg? Bruker du det? Når? Hvordan knytter du det?

Smykker

Kvinner:

Tegn og beskriv dine smykker, om spesielle anledninger du har fått, arvet eller kjøpt smykker til deg selv. Vi er interessert i å høre om både ekte og uekte smykker, diamanter så vel som treperler. Vi vil også gjerne vite ved hvilke anledninger de ulike smykkene blir brukt.

Hva bærer du til daglig av smykker Har du hull i ørene? Når fikk du laget det?

Menn:

I dag ser man ofte at unge gutter lager hull i et øre og bruker en ring i det. Hva synes du om slike skikker? Er det vanlig i ditt miljø?

Hva har du selv av smykker (vi sikter til ringe, kjeder, gullkors, slipsnåler, mansjettknapper, armlenker og lignende)? Nevn også hvis du har et lommeur med klokkekjede. Hva går du med til daglig av disse smykkene?

Hånd- og skuldervesker

Her ber vi deg om å skrive ned hva du har av den slags (form, farge, materiale, når veskene er i bruk og når de ble anskaffet). Er det vanlig med hånd- eller skuldervesker for mannfolk? Har det forandret seg de siste årene?

Hårfrisyrer

Kvinner og menn:

Fortell hva slags hårfrisyre du har. Har du hatt denne frisyren lenge? Hvordan har du tidligere hatt håret?

Fortell om frisørbesøk: klipping, farging, permanent osv. Hvor ofte går du? Har dette endret seg gjennom tidene? Hvis du blir ”gratisklippet” av venner eller familie, så fortell om det. Har ditt valg av frisyre noen gang vakt protester fra omgivelsene?

Kvinner:

Fortell hva du bruker/har brukt av følgende ting: papillotter, hårruller, ”carmen curlers”, krølltang, hårtørrer, hårlakk, hårnett. Skriv selv om andre ting du bruker i forbindelse med din frisyre.

Menn:

Bruker du/har du brukt pomade eller hårvann i håret?

Har du skjegg eller bart? Hvor lenge har du hatt det? Tegn opp skjegg- eller bartfrisuren din. Hvorfor anla/sluttet du med skjegg? Fortell om skjeggpleie: stussing, voksing av snurrebart og lignende. Har ditt skjegg noen gang vakt protester fra omgivelsene?

Tatovering

Hvor vanlig er tatovering i ditt miljø? Er du selv tatovert? Motiv, farger, plassering? Når og i hvilken sammenheng ble det gjort? Hvor fant tatoveringen sted? Angrer du på at du lot deg tatovere?

Klesplagg om du husker spesielt

Fortell om spesielle klær i barndom eller ungdom som du husker med særlig glede – eller særlig avsky. Beskriv plaggene, bruken og følelsene omkring dem.

Diverse spørsmål

Har du noen gang hørt historier om hvordan spesielle klesplagg har oppstått eller blitt vanlige?

Finnes/fantes det folkelige navn, eller populære, spøkefulle betegnelser på enkelte plagg?

Hvordan reagerer du på at grensene for hva som er kvinne- og mannsmoter ofte viskes ut når det gjelder hårfrisyrer, smykker og visse plagg?

Anne Moestue & Göran Rosander